

Nr 150.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen om vissa ändringar i förordningen den 26 juli 1926 (nr 382) angående utförselbevis för råg och vete; given Stockholms slott den 18 februari 1927.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernädigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Lyberg.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 18 februari 1927.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden THYRÉN, RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETTERSSON, HELLSTRÖM, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Lyberg, anmäler efter gemensam beredning med chefen för jordbruksdepartementet uppkommen fråga om medgivande av rätt att jämväl vid utförsel till svensk frihamn erhålla utförselbevis för råg och vete samt anför:

Förordningen den 26 juli 1926 (nr 382) angående utförselbevis för råg och vete stadgar i § 1 rätt för den, som av omalen råg eller omalet vete, varöver han utan hinder av tullverket kan inom riket fritt förfoga, på en gång till utförsel angiver och med en och samma lägenhet sjöledes eller på järnväg utför sammanlagt eller av någotdera slaget minst 500 kilogram, att, såvida den utförda varan skäligen kan anses marknadsgill, av vederbörande

*Nuvarande
stadganden.*

tullmyndighet erhålla bevis om utförseln, däri tillika skall finnas angivet det tullbelopp, som skolat utgå vid införsel av sådan vara till enahanda myckenhet. Jämlikt uttrycklig föreskrift i samma paragraf skall dock utförsel till svensk frihamn icke berättiga till erhållande av utförselbevis.

Innehavare av utförselbevis äger enligt § 2 av nyssnämnda förordning att, inom sex månader från det angivningen till utförsel skett, mot bevisets återställande företaga införsel utan tullavgifts erläggande av omalen eller malen råg eller omalet eller malet vete till så stor myckenhet, att den tull, som enligt tulltaxan skolat belöpa därå, är lika med det i utförselbeviset angivna tullbeloppet. Alternativt kan han inom samma tid mot avlämnande av beviset hos generaltullstyrelsen utbekomma berörda tullbelopp med avdrag av två procent, likväl endast i den mån de för varor, som nu sagts, inom förenämnda tid av sex månader influtna tullavgifterna efter avdrag av två procent lämna tillgång därtill.

Frågans tidigare behandling.

Bestämmelsen, att utförsel till svensk frihamn icke berättigar till erhållande av utförselbevis, förefanns redan i ett av generaltullstyrelsen den 23 februari 1923 avgivet förslag till stadganden om utförselbevis (se proposition nr 56 år 1924, sid. 31). Den motiverades då med att nationalekonomiska eller andra synpunkter sannolikt kunde föranleda, att uppläggning i svensk frihamn ej borde i förevarande hänseende jämföras med utförsel till utlandet. Sedermera har bestämmelsen utan egentlig motivering fått inflyta i samtliga framkomna förslag i ämnet, däribland i flera vid 1926 års riksdag väckta motioner (se bevillningsutskottets betänkande nr 39 år 1926).

Med anledning av sistnämnda motioner hemställde i februari 1926 Stockholms frihamnsaktiebolag, Göteborgs frihamnsaktiebolag och Malmö frihamnsaktiebolag i en till riksdagens bevillningsutskott ställd skrift, att den ifrågavarande bestämmelsen måtte utgå ur det författningsförslag om utförselbevis, som kunde komma att antagas av riksdagen. Denna skrift, som icke blev föremål för utskottets prövning, hade i väsentliga delar härefter återgivna innehåll:

»För lantbrukarna själva skulle den föreslagna bestämmelsen i hög grad minska nyttan av utförselbeviset. Lantbrukarna kunna icke var för sig sälja hela båtlasten och således utföra spannmålen direkt till utrikes ort. Även vid samlastning från flera gårdar skulle leveranserna i varje fall icke kunna ordnas så samtidigt, att liggedagsersättning till fartygen eller vagnshyror till järnvägarna skulle kunna undvikas. I frihamnarnas magasin skulle lantbrukarna däremot kunna inlämna spannmålen när som helst och i vilken kvantitet som helst och genast erhålla utförselbevis. Försäljning av den i frihamnarna upplagda spannmålen kunde sedan ske i större partier kooperativt eller genom mäklare eller till spannmålshandlare för export eller för återinförsel, i senare fallet givetvis mot erläggande av tull i kontanta penningar eller mot återställande av utförselbevis till samma nominella värde.

Om det ena eller det andra försäljningssättet väljes, vore det dock huvudsaken, att lantbrukarna kunde själva välja tidpunkten för sina försäljningar.

Då vidare den i frihamnen upplagda spannmålen utan svårighet kunde belånas, bleve det även ekonomiskt möjligt att fördela försäljningarna på längre tid och icke låta dessa bestämmas endast av tillfälligt penningbehov. Endast i frihamnarna finnes det sålunda affärsmässigt organiserade magasin-förvaltningar, som icke bedriva köp och försäljning med upplagda varor för egen räkning och som därför äro i tillfälle att under ansvar omhändertaga och värda spannmålen för lantbrukarnas räkning samt utställa i bank diskonterbara lagerbevis.

Om någon del av den för export avsedda spannmålen upplades i frihamnarna, skulle detta sannolikt få viss betydelse som regulator på utförselbevisens handelsvärde, enär de lantbrukare, som i frihamnarna upplagt och eventuellt belånat men icke avyttrat sin spannmål, då hade möjlighet att utan fraktförlust själva återinföra densamma, om det skulle visa sig, att den för utförselbevisen erbjudna betalningen vore otillfredsställande i förhållande till bevisens nominella värde.

Med den av motionärerna föreslagna bestämmelsen skulle lantbrukarna ensamma av alla näringsidkare vid utförsel av sina produkter till frihamn visserligen såsom andra vara skyldiga att iakttaga alla tullformaliteter såsom vid utförsel till utrikes ort men ändock icke komma i åtnjutande av de i tullagstiftningen för sådan utförsel medgivna förmånerna. —

Ur nationalekonomisk synpunkt skulle bestämmelsen sannolikt föranleda, att det under årets fjärde kvartal vanligen förefintliga marknadsöverskottet av svensk spannmål skulle uppsamlas för lagring i spannmålmagasin i Danmark eller annorstädes utanför rikets gränser. I den mån den utomlands lagrade spannmålen av svenskt ursprung komme att vid ökad efterfrågan och högre pris återinföras till Sverige, finge tullen därför erläggas genom återställande av utförselbevis till motsvarande tullvärde. Statsverket skulle således ingenting förlora genom lagring utomlands, men handelsvinsten och arbetsförtjänsten för skötseln av spannmålen skulle däremot komma utlänningar tillgodo, vilket icke bleve fallet, om den svenska spannmålen finge på samma villkor uppläggas i svensk frihamn.

I samband med de nationalekonomiska synpunkterna torde även böra framhållas det ökade arbete, som skulle komma att förorsakas tullverket, därest frihamnarnas magasin ändock skulle komma att till någon del tagas i användning för uppläggning av svensk spannmål för vidarebefordran till utrikes ort med erhållande av utförselbevis först vid utskeppningen. Vid intagning i frihamnen finge spannmålen därvid verifieras såsom exporterad i vanlig ordning, och vid utskeppningen finge den ånyo kontrolleras och tullvägas för erhållande av utförselbevis. Noggrann kontroll måste vidare utövas däröver, att utländsk oförtullad spannmål icke i frihamnen sammanblandades med till utförselbevis berättigad spannmål av svenskt ursprung. Blandning av utländsk och svensk spannmål skulle sålunda vara otillåten eller omöjlig i frihamnarna, medan en sådan förbättring av kvaliteten kunde på tullområdet utföras i vilken som helst spannmålshandlars magasin. Enligt författningsförslaget skulle nämligen utförselbevis vid export lämnas för all spannmål, varöver innehavaren utan hinder av tullverket kan inom riket fritt förfoga, således även för i riket införtullad utländsk spannmål. —

Vi anse slutligen den föreslagna bestämmelsen uppenbart stridande mot vad som åsyftas med frihamnarna.

Enligt frihamnsförordningen § 1 mom. 2 skola nämligen de enligt 1907 års förordning inrättade frihamnarna i fråga om tull- och tillverkningsavgifter samt sockerskatt ävensom beträffande tillämpningen av gällande be-

stämmelser angående förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbeteckning anses såsom utrikes ort, och i samma moment stadgas vidare, att 'till frihamn från inrikes ort inkomna varor skola ifråga om rätt till restitution av tull- och tillverkningsavgifter samt sockerskatt ävensom till befrielse från tullavgift samt i övrigt i tullhänseende betraktas såsom från riket utförda samt således vid återinförsel behandlas lika med annat gods, som från frihamn införes'.

Denna i lagstiftningen bestämda likställighet med utlandet i alla tullhänseenden skulle tydligen bliva värdelös, om frihamnarna vid införandet av någon nyhet i tullagstiftningen ställdes utanför.

Då förslaget om utförselbevis närmast torde anknyta sig till motsvarande tyska lagstiftning och därstädes gjorda gynnsamma erfarenheter, tillåta vi oss i detta sammanhang erinra om att utförselbevis erhålles i Tyskland vid utförsel från tullområdet till de tyska frihamnarna, och vid eventuell återinförsel får tull således betalas i vanlig ordning. — — —

I föreliggande fall är det — — — icke fråga om att genom särskild författning begränsa eller förbjuda import till riket eller export därifrån av visst varuslag, utan avsikten är tvärtom att underlätta, att en tullpliktig vara skall oberoende av tullgränsen kunna fritt disponeras på internationell marknad på sådant sätt, att den som utfört varan äger att vid behov återinföra motsvarande myckenhet av samma varuslag mot återställande av utförselbeviset istället för att erlægga tull. Att därvid utesluta de inom riket för just sådan internationell varurörelse särskilt byggda och särskilt organiserade frihamnarna — med vilka närmast avsetts att handelsvinsten på sådant varuutbyte skulle stanna inom landet — innebure enligt vår mening icke blott en bestämd ändring i den ställning, som i författningarna givits de nuvarande frihamnarna utan vore på samma gång ett betydande misstag ur nationalekonomisk synpunkt.»

*Inkomna
framställ-
ningar.*

I en till Kungl. Maj:t ställd, den 16 oktober 1926 dagtecknad skrift har nu Malmö frihamnsaktiebolag gjort framställning, i syfte att sådan ändring måtte vidtagas i förordningen angående utförselbevis för råg och vete, att utförsel till svensk frihamn av i förordningen avsedd vara måtte berättiga till erhållande av utförselbevis. Såsom stöd härför har bolaget åberopat, dels vad som anförts i nyssnämnda, av de tre frihamnsbolagen till 1926 års riksdags bevillningsutskott ingivna skrift, dels ock därutöver huvudsakligen följande omständigheter:

Då frihamnarna enligt för dem gällande författningar skulle i alla tullhänseenden betraktas såsom utrikes ort, hade anförda undantagsbestämmelse föranlett, att den, som utförde spannmål till frihamn, därigenom förlorade rätten att erhålla utförselbevis, även om spannmålen över frihamnen exporterades till utlandet, men att utförselbevis kunde erhållas, om spannmålen i frihamnen tullbehandlades, återinfördes till tullområdet och exporterades till utlandet från annan hamn. För erhållande av utförselbevis erfordrades sålunda, att spannmålen tullbehandlades i frihamnen, varvid den utlämnades tullfritt mot returtyg, samt att spannmålen efter tullbehandlingen transporterades landvägen till annan hamn för att därifrån exporteras eller att det i frihamnen lastade fartyget avginge till tullhamn, inklarerade därstädes samt företedde bevis, att spannmålen finge utan hinder av tullverket fritt disponeras inom riket. Utfördes spannmålen i säckar, måste dessa därvid

lossas i tullhamnen dels för vägning, dels för kontroll, att varan vore marknadsgill. Befordrades spannmålen från frihamnen med fartyg, behöfde fartyget medhava förpassning från frihamnen. Om ett fartyg först lastade spannmål i tullhamnen och därefter intog last i frihamnen, måste det under sitt uppehåll i frihamnen ställas under bevakning av från tullhamnen beordrad tullpersonal, som, då utförsel till frihamnen icke berättigade till erhållande av utförselbevis, hade att kontrollera, att den i tullhamnen intagna lasten icke lossades i frihamnen. Vid export via frihamn av spannmål för erhållande av utförselbevis måste trafikanten avlämna inlagor å spannmålen och tullverket bokföra denna först vid intagningen i frihamnen, sedan vid uttagningen därifrån, vidare vid ankommande från frihamn till tullhamn och slutligen vid export från tullhamnen till utlandet. Slutligen måste vederbörande fartyg underkastas minst en inklarering och en utklarering mera än vid avgång direkt från frihamn till utlandet, varunder uppstode förutom tidsförlust vissa extra kostnader.

Den ifrågavarande undantagsbestämmelsen förorsakade således besvär och kostnader för såväl statsverket som frihamnsinnehavarna, varuägarna och rederierna, och dessa kostnader komme sannolikt att ökas genom nya kontroll- och bevakningsåtgärder, därest frihamnarna skulle tagas i anspråk för lagring av utländsk tullpliktig spannmål i större utsträckning än nu skedde.

Till förevarande framställning har Stockholms frihamnsaktiebolag i en till Kungl. Maj:t ställd skrift av den 29 november 1926 uttalat sin anslutning.

I anledning av remiss hava kommerskollegium och generaltullstyrelsen den 29 november 1926 gemensamt avgivit utlåtande över Malmö frihamnsaktiebolags förutnämnda framställning.

Kommerskollegium och generaltullstyrelsen.

Ämbetsverken hava i anslutning till sitt utlåtande överlämnat yttranden från tulldirektörerna samt frihamnstillförvaltningarna i Stockholm, Göteborg och Malmö, från Stockholms handelskammare, handelskammaren i Göteborg och Skånes handelskammare ävensom från Svenska lantmännens riksförbund och Sveriges allmänna lantbrukssällskap. I samtliga yttranden har framställningen tillstyrkts.

För egen del hava även ämbetsverken uttalat sig för att en förändring av ifrågavarande förordning angående utförselbevis måtte komma till stånd i det av frihamnsbolaget angivna syftet. Denna sin ställning till frågan hava ämbetsverken motiverat sålunda:

»Syftet med utförselbevisen var närmast att söka höja den inhemska prisnivån för svensk brödsäd. Utförselbevisen förutsattes nämligen skola möjliggöra eller öka export till utlandet, varigenom tillgången och utbuden på den inhemska marknaden skulle minskas. Detta skulle i sin ordning medföra för producenterna bättre prisförhållanden. Förutsättningen för utförselbevisen skulle alltså vara, att en verklig export på grund av leverans till utländsk avnämare ägde rum. — — —

Ehuru, såsom ovan anförts, den närmaste avsikten med utförselbevisen varit att möjliggöra eller öka en verklig avsättning på utlandet av svensk brödspannmål, torde syftet med desamma kunna vinnas jämväl redan genom likställande i ifrågavarande hänseende av frihamnsutförsel med verklig utlandsexport. I själva verket skulle, därest sådan likställighet förefunnes,

syftet i allmänhet lättare uppnås genom den förstnämnda åtgärden än genom en verklig utlandsleverans. Att frihamnsutförseln skulle medföra åtskilliga fördelar för dem, vilkas intressen utförselbevisen äro ämnade att tillgodose, torde vara lätt insett. Spannmålen kan i frihamnarna omedelbart belånas. Vid för ägaren lägligt tillfälle kan den därefter antingen vidarebefordras till utlandet eller återinföras. I senare fallet kunna fraktkostnaderna avsevärt nedbringas. Möjligheterna att bestämma gynnsamt försäljningstillfälle ökas. Lättheten att eventuellt återinföra spannmålen, en återinförsel, som vid förbättrade prisförhållanden inom landet kan te sig önskvärd, blir givetvis i regel vida större än om varan redan placerats i utlandet. Frihamnarnas rikliga magasinutrymmen, praktiska och bekväma lagringsanordningar torde i detta sammanhang böra påpekas. Det bör måhända härvid även framhållas, att den nu ifrågavarande inskränkningen i rätten till utförselbevis icke står väl tillsammans med stadgandet i § 1, andra stycket, frihamnsförordningen att till frihamn från inrikes ort inkomna varor skola i tullhänseende betraktas såsom från riket utförda samt således vid återinförsel behandlas lika med annat gods, som från frihamnen införes. Det är därför naturligt, att frihamnsförvaltningarna reagerat mot bestämmelsen i fråga, som medfört försämrade möjligheter till utnyttjande av frihamnsanläggningarna, något som även ur allmänekonomisk synpunkt är beklagligt.

Över huvud synas ämbetsverken de av sökandebolaget och de båda övriga frihamnsbolagen framförda motiven för den ifrågavarande bestämmelsens utslutande ur författningen övertygande, medan å andra sidan, enligt ämbetsverkens åsikt, några vägande skäl icke kunna andragas mot den föreslagna författningsändringen.»

Vad angår sättet för genomförandet av den tillstyrkta författningsändringen hava ämbetsverken anført följande:

»Det har synts ämbetsverken enklast, att huvudbestämmelsen i § 1 i förordningen den 26 juli 1926 (nr 382) bibehålles oförändrad, och att den rätt, som nu åsyftas, i positiv form särskilt stadgas.

Då den ifrågavarande utförseln till frihamn givetvis bör kunna ske med anlitande jämväl av andra transportmedel än dem, som äro medgivna vid direkt utförsel till utlandet, t. ex. automobil eller annat fordon, föreslås tillägg, som anger detta. Att i övrigt bestämmelserna i första stycket skola äga tillämpning för utförseln till frihamn, lärer få anses självklart.»

I detta sammanhang hava ämbetsverken funnit anledning ingå på frågan, huru förfaras bör i fall, då återinförsel sker av spannmål, å vilken utförselbevis meddelats, och tullfrihet därvid begäres enligt § 4 q) i tulltaxeförordningen, på grund av att varan är alstrad inom landet. Därvid hava ämbetsverken till en början erinrat om vissa tidigare uttalanden i frågan samt först återgivit ett av generaltullstyrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 23 februari 1923 haft yttrande av huvudsakligen följande innehåll:

Bestämmelserna i § 4 q) tulltaxeförordningen möjliggjorde tullfrihet vid återinförsel av svensk spannmål. Därest vid utförsel av sådan spannmål — t. ex. från Malmö till Köpenhamn — utförselbevis erhöles, som sedan överginge i andra händer, kunde ju, teoretiskt tänkt, inträffa, att samma spannmålsparti återinfördes till Malmö. Åtnjutande i sådant fall av tullfrihet för denna spannmål samtidigt därmed, att det lämnade utförselbeviset berättigade till tullfri införsel av spannmål eller mjöl, bleve givetvis princi-

piellt oriktigt. Då emellertid enligt styrelsens åsikt denna teoretiska möjlighet på grund av frakt- och andra kostnader samt den nedgång av utförselbevisens saluvärde under nominella värdet, som torde få emotses, sannolikt icke skulle få någon praktisk betydelse, hade styrelsen funnit sig endast böra fästa uppmärksamheten på förhållandet. Skulle dock anses, att åtgärder borde vidtagas till förhindrande av tullfri återinförsel av exporterad svensk spannmål, för vilken utförselbevis erhållits, kunde detta ske genom en ändring i § 4 q) tulltaxeförordningen.

Efter att hava fäst uppmärksamheten å att den numera genomförda anordningen med utförselbevisens inlösning av generaltullstyrelsen motverkade den antydda tendensen hos bevisen att sjunka i saluvärde, hava ämbetsverken vidare påvisat, att de i ett den 28 juni 1926 till Kungl. Maj:t avgivet utlåtande framhållit såsom en tänkbar möjlighet, att i de av Kungl. Maj:t i kungörelse den 10 november 1911 (nr 115) utfärdade tilläggsföreskrifterna till § 4 i tulltaxeförordningen infördes en bestämmelse, som åtminstone ålade importören att i den högtidliga försäkran, som skulle av honom avgivas, inrycka uppgift, huruvida för den återinförda spannmålen utfärdats utförselbevis.

Enligt vad ämbetsverken härefter upplyst, har generaltullstyrelsen sedermera genom ett den 6 november 1926 utfärdat cirkulär meddelat vederbörande tullmyndigheter föreskrifter i syfte att förhindra, att vid tullfri återinförsel av spannmål, för vilken utförselbevis utfärdats, beviset icke bleve återställt eller det belopp, därå detsamma lyder, guldets. Berörda föreskrifter hava följande innebörd:

Därest vid införsel av omalen råg eller omalet vete ifrågasättes tullfrihet jämlikt § 4 q) tulltaxeförordningen, skall tillförlitlig bevisning enligt § 3 i kungl. kungörelse den 10 november 1911 (nr 115 sid. 2) förebringas om tiden och lägenheten för utförseln. För så vitt varan angivits till utförsel vid annan tullförvaltning än den, vid vilken varan vid återinförseln angives till tullbehandling, samt under sådana förhållanden, att utförselbevis kan hava utfärdats för varan, skall tullmyndigheten, innan tullfrihet medges, från tullmyndigheten i utförselorten införskaffa och vederbörande journal såsom verifikation bilägga intyg därom, att utförselbevis för varan icke utfärdats. Där varan angives till tullbehandling vid samma tullförvaltning som den, vid vilken varan angivits till utförsel, skall i journalen göras anteckning om det journalsnummer, varunder utförseln redovisats.

Om från strandat fartyg inom svenskt område lossas omalen råg eller omalet vete, skall i den anmälan om bärgningen, som jämlikt § 105 tjänstgöringsreglementet skall göras till styrelsen, såvitt möjligt angivas den ort, å vilken spannmålen inlastats.

Sedan kommerskollegium och generaltullstyrelsen sålunda redogjort för vad i denna fråga hittills förekommit, hava ämbetsverken slutligen angivit sin nuvarande ståndpunkt i frågan sålunda:

»Såsom styrelsen i — — — utlåtandet den 23 februari 1923 velat angiva, har väl frågan om tillämpningen av § 4 q) tulltaxeförordningen vid återinförsel av spannmål, för vilken utförselbevis utfärdats, för närvarande ringa praktisk betydelse. Helt annorlunda lär emellertid förhållandet bliva, därest den nu ifrågasatta författningsändringen kommer till stånd. Såsom ovan

antytts, synes det sannolikt, att en del av den i frihamnarna lagrade, med utförselbevis premierade spannmålen kan vid inträffad prisstegring å den inhemska marknaden komma att återinföras till tullinlandet.

Det torde visserligen få anses ligga i sakens natur, att, därest utförselbevis utfärdats för spannmål, som återinföres och för vilken tullfrihet enligt § 4 q) tulltaxeförordningen därvid kan ifrågakomma, utförselbeviset skall återställas eller det belopp, därå beviset lyder, inbetalas. Det synes emellertid vara med god ordning överensstämmande, att en uttrycklig lagbestämelse härom finnes utfärdad. Ett i viss mån jämförligt fall föreligger, då tullrestitutionsgods återinföres med anspråk på tullfrihet enligt § 4 q) tulltaxeförordningen. För sådant fall finnes särskilt tillägg stadgat till huvudbestämmelsen i författningsrummet. Ämbetsverken finna emellertid mindre anbefallningsvärt att nu föreslå en ändring i eller ett tillägg till § 4 q) tulltaxeförordningen, vars bestämmelser, såsom av ämbetsverkens nu gjorda uttalanden framgår, visserligen icke skola sättas ur kraft för ifrågavarande fall. Väl är, såsom nyss nämnts, förevarande fall i viss mån jämförligt med det, då fråga är om restitutionsgods. En olikhet föreligger dock, den nämligen, att medan tillägget, som har avseende å restitutionsgods, liksom författningsrummets bestämmelser över huvud, har permanent giltighet, den nu ifrågasatta föreskriften icke kan, då huvudförfattningen, till vilken den ansluter sig, äger allenast provisorisk karaktär, få tillämpning annat än under viss begränsad tid, vilken visserligen dock — såsom lätt torde inses — kan komma att sträcka sig avsevärt utöver huvudförfattningens giltighetstid. Det torde för fullständighetens skull böra påpekas, att i fråga om restitutionsgods restitutionsbeloppet i regel ej motsvarar å godset belöpande tull. Att bestämmelserna i § 4 q) tulltaxeförordningen av andra anledningar, på vilka ämbetsverken icke nu torde böra ingå, kunna tarva ändring, må i förbigående anmärkas och kan måhända även anföras såsom stöd för ämbetsverkens nyss angivna ståndpunkt.

Ämbetsverken hålla före, att det ovan avsedda stadgandet lämpligen bör införas i någondera av författningarna angående utförselbevis eller eventuellt i en särskild förordning.»

*Departements-
chefen.*

Föreskriften, att utförsel till svensk frihamn av råg eller vete ej berättigar till erhållande av utförselbevis, medför enligt den nu lämnade redogörelsen vissa olägenheter såväl för dem, vilkas intressen utförselbevisen äro ämnade att tillgodose, som ock för frihamnarna. Samtliga de myndigheter samt handelskamrar och sammanslutningar, som yttrat sig över den föreliggande framställningen, hava också, såsom av redogörelsen framgår, tillstyrkt, att ifrågavarande undantag från rätten att erhålla utförselbevis måtte borttagas. De hava därvid tillika framhållit, att genom en dylik åtgärd åtskilliga fördelar skulle tillgodokomma dem, för vilka anordningen med utförselbevis vidtagits, och att bestämmelserna om utförselbevis skulle komma att bättre ansluta sig till frihamnsförordningens grundstadgande, att till frihamn från inrikes ort inkomna varor skola i tullhänseende betraktas såsom från riket utförda.

För egen del anser jag konsekvensen fordra, att utförsel till frihamn i förevarande hänseende likställes med utförsel till utrikes ort. Jag biträder därför det av kommerskollegium och generaltullstyrelsen avgivna förslaget,

att ett stadgande i sådan riktning måtte inflyta i § 1 av förordningen om utförselbevis i stället för där intagen föreskrift av motsatt innebörd och omfattas på så sätt, att rätten till utförselbevis bibehålles, även om utförseln till frihamn äger rum med annat transportmedel än sådant, som är medgivet vid utförsel till utrikes ort. Stadgandet torde enklast kunna utformas sålunda, att de i paragrafen förekommande orden »sjöledes eller på järnväg utför» utbytas mot orden »till utlandet sjöledes eller på järnväg eller till svensk frihamn utför».

Vad beträffar frågan, huru förfaras bör, då spannmål, varå utförselbevis meddelats, återinföres och tullfrihet därvid begäres enligt § 4 q) i tulltaxeförordningen på den grund, att varan är alstrad inom landet, synes även mig uppenbart, att utförselbeviset i sådant fall bör återställas eller det belopp, varå beviset lyder, inbetalas till tullverket. Det torde emellertid vara lämpligt, att en uttrycklig bestämmelse härom förefinnes i förordningen om utförselbevis. Denna synes böra så formuleras, att den även kommer att avse fall, där tullfrihet vid återinförseln påyrkas under åberopande av annat stadgande än det nyssnämnda, exempelvis föreskrifterna om förtullning av bärgat sjöfynd. Bestämmelsen bör få sin plats omedelbart efter de nuvarande stadgandena i § 2.

Dagen för ikraftträdandet av de ifrågasatta författningsändringarna torde av praktiska skäl böra bestämmas av Kungl. Maj:t.

Med åberopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

dels besluta, att §§ 1 och 2 i förordningen den 26 juli 1926 (nr 382) angående utförselbevis för råg och vete skola hava följande ändrade lydelse:

»§ 1.

Den, som av omalen råg eller omalet vete, varöver han utan hinder av tullverket kan inom riket fritt förfoga, på en gång till utförsel angiver och med en och samma lägenhet till utlandet sjöledes eller på järnväg eller till svensk frihamn utför sammanlagt eller av någotdera slaget minst 500 kilogram, äger, såvida den utförda varan skäligen kan anses marknadsgill, av vederbörande tullmyndighet erhålla bevis om utförseln, med angivande tillika av det tullbelopp, som skolat utgå vid införsel av sådan vara till enahanda myckenhet.

§ 2.

Innehavare av — — — två procent.

Utförselbevis skall återställas eller belopp, varå beviset lyder, inbetalas till tullverket, därest den vara, för vilken beviset utfärdats, återinföres och tullfrihet för varan därvid ifrågasättes.»;

dels ock förklara, att ändringarna skola träda i kraft å dag, som Konungen bestämmer.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla samt förordnar, att proposition av den lydelse, bil. litt. vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Svante Ericsson.